

PATVIRTINTA

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros
centro direktoriaus 2019 m.
įsakymu Nr.

d.

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIAUS PROFESINIS STANDARTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinių paslaugų sektoriaus profesinis standartas (toliau – Standartas) apibrėžia socialinių paslaugų sektorių, jo posektorius ir pagrindinius veiklos procesus, aprašo sektoriaus ir tarpsektorines kvalifikacijas.

2. Standarto rekvizitai:

2.1. Standarto pavadinimas – Socialinių paslaugų sektoriaus profesinis standartas;

2.2. Standarto valstybinis kodas – PSQ01.

3. Standarte vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

II SKYRIUS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIAUS APIBRĖŽIMAS PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ KLASIFIKATORIŲ

4. Socialinių paslaugų sektorius apima šias veiklas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“:

4.1. stacionarinę protiškai atsilikusių, psichikos ligonių, sergančiųjų priklausomybės ligomis, globą (87.2 grupė);

4.2. stacionarinę pagyvenusių ir neįgaliųjų asmenų globą (87.3 grupė);

4.3. kitą stacionarinę globą (87.9 grupė);

4.4. nesusijusio su apgyvendinimu socialinio darbo su pagyvenusiais ir neįgaliais asmenimis veiklą (88.1 grupė);

4.5. vaikų dienos priežiūrą (88.9 grupė);

4.6. kitą, niekur kitur nepriskirtą, nesusijusią su apgyvendinimu socialinio darbo veiklą (88.9 grupė).

5. Socialinių paslaugų sektorių sudaro šie posektoriai:

5.1. bendruomeninių socialinių paslaugų;

5.2. institucinių stacionarių socialinių paslaugų;

5.3. kitų socialinių paslaugų.

6. Bendruomeninių socialinių paslaugų posektoriui yra būdingos šios veiklos:

6.1. vaikų dienos centruose vaikams teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės paslaugos, maitinimas, dirbamas socialinis darbas su vaikais ir jų šeimomis;

6.2. neįgaliųjų užimtumo centruose neįgaliesiems teikiamos bendrosios socialinės paslaugos, socialinė globa, socialinė rehabilitacija, dirbamas socialinis darbas su neįgaliaisiais,

teikiama socialinė priežiūra, darbinis užimtumas ir kitos neįgaliųjų poreikius atitinkančios paslaugos;

6.3. pagyvenusių žmonių dienos centruose teikiamos bendrosios socialinės paslaugos, dirbamas socialinis darbas su pagyvenusiais žmonėmis, teikiamos laisvalaikio organizavimo ir kitos pagyvenusių žmonių poreikius atitinkančios paslaugos;

6.4. bendruomeniniuose vaikų globos namuose teikiama trumpalaikė ir (ar) ilgalaikė socialinė globa, sociokultūrinės, užimtumo paslaugos, dirbamas socialinis darbas su socialinę riziką patiriančiais vaikais, taip pat likusiais be tėvų globos vaikais;

6.5. socialinių paslaugų centrai teikia pagalbą įvairioms socialinėms žmonių grupėms. Šiose įstaigose dažniausiai teikiamos tokios socialinės paslaugos kaip konsultavimas, pagalba į namus, socialinis darbas su socialinių poreikių turinčiais vaikais ir jų šeimomis, socialinė globa, psichosocialinė pagalba, atokvėpio ir kitos bendruomeninės paslaugos, kurios apibrašytos Socialinių paslaugų kataloge;

6.6. nakvynės namuose gyvenamosios vietos neturintiems asmenims teikiama laikina nakvynė, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo bei kitų būtinųjų paslaugų, tokių kaip asmeninės higienos, buitinių ir kitos, dirbamas socialinis darbas su socialinę riziką patiriančiais asmenimis;

6.7. globos centrai yra naujo tipo socialinių paslaugų įstaigos, kuriose laikinai likusiems be tėvų globos vaikams teikiama socialinė priežiūra, ieškomi budintys globotojai, konsultuojami asmenys, pageidaujantys globoti ar įvaikinti vaiką, vertinamas jų pasirengimas globoti vaikus, teikiamos konsultacijos ir pagalba esamiems globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams;

6.8. grupinio gyvenimo namuose gyvenantiems senyvo amžiaus asmenims, negalią turintiems vaikams ir suaugusiems asmenims teikiamos trumpalaikės / ilgalaikės socialinės globos, dienos užimtumo, ugdymo ir kitos neįgalių ir senyvo amžiaus asmenų specialiuosius poreikius atitinkančios paslaugos;

6.9. savarankiško gyvenimo namuose apgyvendinami iš dalies savarankiškai neįgalieji, senyvo amžiaus žmonės, taip pat be tėvų globos likę 16 m. ir vyresnio amžiaus vaikai, kuriems teikiamos socialinio darbo, užimtumo, socialinių įgūdžių ugdymo ir kitos socialinės priežiūros paslaugos, atsižvelgiant į šių asmenų poreikius;

6.10. krizių centruose teikiama intensyvi krizių įveikimo pagalba, psichosocialinė pagalba, bendrosios paslaugos ir kitos paslaugos, kurių reikia smurtą patyrusiems ir su kitais sunkumais susidūrusiems asmenims.

7. Institucinių stacionarių socialinių paslaugų posektoriui yra būdingos šios veiklos:

7.1. senų žmonių socialinės globos namuose asmenims teikiama ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa;

7.2. socialinės globos namuose asmenims su negalia teikiama socialinė globa, dirbamas socialinis darbas su neįgaliaisiais, teikiamos užimtumo, socialinės reabilitacijos, slaugos ir kitos paslaugos, atsižvelgiant į jų savarankiškumo lygį;

7.3. vaikų socialinės globos namuose dirbamas socialinis darbas su vaikais, teikiamos užimtumo paslaugos, kasdienio gyvenimo, darbinių įgūdžių ugdymas.

8. Kitų socialinių paslaugų posektoriui yra būdingos šios veiklos:

8.1. švietimo įstaigose (bendrojo ugdymo mokyklose, socializacijos centruose, ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir kt.) teikiamos socialinės paslaugos, siekiant sudaryti sąlygas vaiko ir mokinio kokybiškam ugdymui bei pozityviai socializacijai;

8.2. sveikatos priežiūros įstaigose (psichikos sveikatos, priklausomybės ligų centruose, psichiatrijos, slaugos, bendro profilio ligoninėse, gydymo ir reabilitacijos įstaigose, sanatorinio gydymo įstaigose ir kt.) teikiamos socialinės paslaugos, siekiant padėti klientams spręsti iškilusias socialines problemas, konsultuoti dėl pagalbos būdų ir galimybių, atstovauti klientams institucijose, ginti jų teisėtus interesus, lydėti į kitas institucijas, padėti atkurti socialinius ryšius, lavinti socialinius ir kasdienio gyvenimo įgūdžius, organizuoti užimtumą ir sociokultūrinę veiklą;

8.3. teisėsaugos ir vidaus reikalų įstaigose (nepilnamečių tardymo izoliatoriuose – pataisos namuose, probacijos tarnybose ir kt.) teikiamos socialinės paslaugos, vykdančios klientų socialinę reabilitaciją, rengiant juos integracijai į visuomenę;

8.4. pabėgėlių priėmimo centre teikiamos socialinės paslaugos, sprendžiant konkrečias kliento, jo šeimos ar bendruomenės problemas, koordinuojant klientų apgyvendinimą ir aprūpinimą, rengiant dokumentus dėl leidimo gyventi Lietuvos Respublikoje, padedant integruotis, kreiptis dėl paslaugų į institucijas.

III SKYRIUS

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIAUS KVALIFIKACIJOS

9. Socialinių paslaugų sektoriui priskiriamos šios kvalifikacijos:

9.1. socialinis darbuotojas;

9.2. socialinio darbuotojo padėjėjas.

10. Socialinių paslaugų sektoriui priskiriamos psichologo ir slaugytojo padėjėjo tarpsektorinės kvalifikacijos. Taip pat šiame sektoriuje dirba asmenys, įgiję socialinio pedagogo kvalifikaciją, kuri priskiriama švietimo sektoriui.

11. Socialinių paslaugų sektoriaus ir jam priskiriamos tarpsektorinės kvalifikacijos ir jų lygiai pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą „Lietuvos kvalifikacijų lygiai“, bei jų atitikmenys pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C189, p. 1), yra nurodomi Standarto 1 priede.

12. Socialinių paslaugų sektoriaus kvalifikacijų aprašai pateikiami Standarto 2 priede.

13. Socialinių paslaugų sektoriui priskiriamų tarpsektorinių kvalifikacijų aprašai pateikiami Standarto 3 priede.

**SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIAUS IR JAM PRISKIRIAMOS TARPSEKTORINĖS
KVALIFIKACIJOS BEI JŲ LYGIAI**

Kvalifikacijos pavadinimas	Kvalifikacijos lygis (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą)	Kvalifikacijos lygis (pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C 189, p. 1))
Socialinių paslaugų sektoriaus kvalifikacijos		
Socialinio darbuotojo padėjėjas	III	III
Socialinio darbuotojo padėjėjas	IV	IV
Socialinis darbuotojas	VI	VI
Socialinis darbuotojas	VII	VII
Socialinis darbuotojas	VIII	VIII
Tarpsektorinės kvalifikacijos		
Slaugytojo padėjėjas	VI	VI
Psichologas	VII	VII

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ APRAŠAI

1. Kvalifikacijos pavadinimas: socialinio darbuotojo padėjėjas, Lietuvos kvalifikacijų lygis III (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą Lietuvos kvalifikacijų lygiai“ (toliau – LTKS))

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: asmenų, dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčių, neįgijusių gebėjimų ar galimybių arba juos praradusių ir negalinčių savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu, priežiūra pagal socialinio darbuotojo nurodymus. Tipinės darbo priemonės: kompiuterinė ir programinė įranga, biuro įranga, susisiektimo priemonės dirbantiems bendruomenėse, asmens higienos priemonės, asmeninės apsauginės priemonės, slaugos priemonės ir medžiagos, techninės pagalbos priemonės, skalbinių priežiūros priemonės, maisto ruošimo buitinė technika ir inventorių, švaros priežiūros buitinė technika, buitinės valymo, plovimo ir dezinfekcijos priemonės ir kt. Tipinės darbo sąlygos: darbas uždaroje patalpoje ir lankant klientus jų gyvenamojoje aplinkoje; galimas darbas naktį, pavojingas darbas dirbant su patiriančiais socialinę riziką, turinčiais psichinių sutrikimų asmenimis. Papildoma informacija: socialinio darbuotojo padėjėjas turi būti susipažinęs su teisės aktu, reglamentuojančių socialinių paslaugų teikimą, reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti socialines paslaugas teikiančiose organizacijose.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Socialinių paslaugų pagal nustatytą poreikį klientui teikimas (LTKS III)	1.1. Užmegzti ir palaikyti pasitikėjimu pagrįstą ryšį su klientu.	Bendravimas ir bendradarbiavimas su klientu socialinių paslaugų teikimo procesuose, atsižvelgiant į skirtingų klientų grupių elgsenos ypatumus. Emocinės būsenos atpažinimas. Bendravimo kliūčių įveika. Kilusių konfliktų sprendimas. Bendravimo etikos normų taikymas. Bendravimas su kliento šeimos nariais ir kitais suinteresuotais asmenimis.
	1.2. Padėti klientui kasdieniniame gyvenime.	Kliento lydėjimas į sveikatos priežiūros, kitas valstybės ar savivaldybės institucijas, įstaigas, organizacijas, užimtumo įstaigas,

		darbą, laisvalaikio praleidimo vietą. Pagalba orientuotis aplinkoje. Pagalba naudotis viešojo transporto paslaugomis. Turinčio judėjimo sunkumų kliento palydėjimas. Pagalba naudotis judėjimo techninės pagalbos priemonėmis. Palydovo valdomo rankinio neįgaliųjų vežimėlio valdymas. Individualios ir diskretiškos pagalbos, susijusios su kliento higiena, teikimas: higienos poreikių nustatymas ir tenkinimas; pagalba formuojant asmens higienos įgūdžius (apsitarnavimas tualete, kūno švaros procedūros, odos priežiūra, plaukų, rankų, kojų priežiūra); pagalba klientams su įvairaus pobūdžio negalia; pagalba klientui, besinaudojančiam tualetu, prausimosi, maudymosi vonioje ir duše techninės pagalbos priemonėmis. Savitvarkos ir kitų kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas, palaikymas pagal socialinio darbuotojo nurodymus. Pagalba atliekant kasdienio gyvenimo veiklas: drabužių, batų, kitų asmeninių daiktų priežiūra; pagalba turinčiam sunkumų apsirengti; nakvynės namų klientų asmeninių daiktų saugumo būklės įvertinimas; slaugos priemonių asmeniui pakelti, perkelti, maudyti, maitinti ar transportuoti valdymas; pagalba atliekant buitines, patalpų tvarkymo ir kitus gyvenamojo būsto priežiūros darbus. Socialinių paslaugų įstaigos bendro naudojimo patalpų ir aplinkos tvarkymas įtraukiant klientą.
	1.3. Lavinti ir palaikyti kliento darbinius ir saviraiškos įgūdžius.	Pagalbos suteikimas klientui užimtumo procese. Kliento priežiūra ir asistavimas jam užsiėmimų ir veiklų metu. Nedalyvaujančio užsiėmimų veiklose aktyvinimas ir priežiūra. Užimtumo būdų ir formų taikymas. Individualūs kliento aktyvinimo būdai. Kliento darbinių ir (ar) saviraiškos gebėjimų ir įgūdžių ugdymas pagal socialinio darbuotojo

		ar kito specialisto nurodymus. Informacijos apie darbinius ir saviraiškos įgūdžius kaupimas. Paslaugų teikimo procese sukauptos informacijos teikimas, vertinant ir formuojant kliento bendruosius ir specialiuosius darbinius gebėjimus, saviraiškos įgūdžius.
	1.4. Tvarkyti ir valyti kliento asmeninius daiktus ir patalpas.	Drabužių ir kitų asmeninių daiktų tvarkymas, skalbimas, lyginimas, patalynės keitimas, jeigu klientas šių darbų negali atlikti savarankiškai ar padedamas kitų. Lovos skalbinių, rankšluosčių, drabužių priežiūros ir keitimo reikalavimų laikymasis. Paskirtų patalpų valymas ir tvarkymas, jeigu klientas šių darbų pats savarankiškai ar padedamas kitų negali atlikti. Patalpų, baldų ir kito inventoriaus priežiūra. Siukšlių rūšiavimas ir išnešimas, kambario vėdinimas. Vonios (dušo), tualetų patalpų bei inventoriaus tvarkymas ir priežiūra. Patalpų valymo įrenginių naudojimas. Valymo ir dezinfekcijos priemonių naudojimas pagal saugos ir sveikatos reikalavimus. Patalpų estetiškos tvarkos užtikrinimas.
2. Kliento saugumą užtikrinančių sąlygų sudarymas (LTKS III)	2.1. Kurti klientui saugią aplinką.	Stabilios ir streso situacijų nesukeliančios, emociškai stabilios aplinkos sukūrimas. Fiziškai saugios aplinkos, atitinkančios kliento asmenines savybes, poreikius bei interesus, užtikrinimas. Kliento psichikos sveikatos būklės stebėjimas, socialinio darbuotojo, sveikatos priežiūros specialisto informavimas apie pastebėtus sveikatos būklės pasikeitimus. Dalyvavimas kliento apsaugos nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų, finansinio piktnaudžiavimo užtikrinimo procese. Pirmosios pagalbos teikimas. Pagalba klientui evakuojantis iš pastato gaisro ir kitų ekstremalių nelaimių atvejais. Priešgaisrinės ir civilinės saugos instrukcijų laikymasis. Streso

		valdymas.
	2.2. Teikti pagalbą klientui ir aplinkiniams agresijos protrūkio metu.	Rizikos veiksnių, keliančių pavojų klientui ir (ar) aplinkiniams, pačiam darbuotojui, pašalinimas. Kliento psichikos sveikatos būklės stebėjimas, esant poreikiui, socialinio darbuotojo ar sveikatos priežiūros specialisto informavimas. Kliento nuraminimas agresijos protrūkio metu. Įvykusių nelaimingų įvykių, susijusių su kliento būklės pablogėjimu ar jo teisių pažeidimais, aprašymas ir apibūdinimas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam pagrindinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pradinis išsilavinimas ir mokymasis pagrindinio ugdymo programoje arba pagrindinis išsilavinimas.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

2. Kvalifikacijos pavadinimas: socialinio darbuotojo padėjėjas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: asmenų, dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčių, neįgijusių gebėjimų ar galimybių arba juos praradusių ir negalinių savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu, priežiūra pagal socialinio darbuotojo nurodymus. Tipinės darbo priemonės: kompiuterinė ir programinė įranga, biuro įranga, susisiektimo priemonės dirbantiems bendruomenėse, asmens higienos priemonės, asmeninės apsauginės priemonės,
------------------------------------	--

	slaugos priemonės ir medžiagos, techninės pagalbos priemonės, skalbinių priežiūros priemonės, maisto ruošimo buitinė technika ir inventorius, švaros priežiūros buitinė technika, buitinės valymo, plovimo ir dezinfekcijos priemonės ir kt. Tipinės darbo sąlygos: darbas uždaroje patalpoje ir lankant klientus jų gyvenamojoje aplinkoje; galimas darbas naktį, pavojingas darbas, dirbant su šeimomis ar patiriančiais socialinę riziką, turinčiais psichinių sutrikimų asmenimis. Papildoma informacija: socialinio darbuotojo padėjėjas turi būti susipažinęs su teisės aktu, reglamentuojančių socialinių paslaugų teikimą, reikalavimais. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti socialines paslaugas teikiančiose organizacijose.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Socialinių paslaugų įstaigos socialinių paslaugų teikimo kokybės reikalavimų laikymasis (LTKS IV)	1.1. Prisidėti prie socialinių paslaugų įstaigos veiklos plano įgyvendinimo.	Pasiūlymų dėl socialinių paslaugų įstaigos veiklos plano, atsižvelgiant į socialinių paslaugų rūšis, įstaigos charakteristikas, viziją, misiją, vertybes, strateginius ir kokybės užtikrinimo tikslus, teikimas. Įsitraukimas į socialinių paslaugų įstaigos padalinio, skyriaus, grupės ar kito organizacinio vieneto veiklos plano sudarymą. Savo socialinių paslaugų teikimo lauko stiprybių, silpnybių, galimybių, grėsmių analizavimas. Asmeninių tikslų suformulavimas. Socialinio darbuotojo paskirtų uždavinių įgyvendinimas. Socialinių paslaugų įstaigos veiklos plano, įtraukiant klientą, įgyvendinimas.
	1.2. Prisidėti prie socialinių paslaugų įstaigos teikiamų socialinių paslaugų kokybės užtikrinimo.	Socialinių paslaugų įstaigos socialinių paslaugų kokybės užtikrinimo principų (organizacijos kokybės kultūros, klientų integracijos, socialinės atsakomybės, kliento teisių, etikos, konfidencialumo, asmens duomenų apsaugos, nediskriminavimo, smurto prevencijos, paslaugų kompleksiskumo, tęstinumo, tobulinimo ir kitų) laikymasis.
2. Pagalbos poreikio klientui identifikavimas (LTKS IV)	2.1. Stebėti ir fiksuoti kliento elgesį, emocinę ir fizinę būklę.	Kliento savarankiškumo pokyčių stebėjimas. Informacijos apie pagalbos teikimo procesus, jų pokyčius teikimas socialiniam darbuotojui ar kitam specialistui. Dalyvavimas socialinių darbuotojų ir

		specialistų susirinkimuose. Kliento įtraukimas į savo socialinės situacijos sprendimo procesus. Kliento sveikatos, psichikos sveikatos būklės, socialinės situacijos pokyčių stebėjimas. Informacijos apie sveikatos ir emocinę būklę, socialinius poreikius, savarankiškumo pokyčius, socialinės situacijos pasikeitimą rinkimas ir perdavimas socialiniam darbuotojui. Atsiskaitymas socialiniam darbuotojui už patiktų funkcijų, užduočių įgyvendinimą.
	2.2. Įgyvendinti kliento individualų socialinės pagalbos planą pagal socialinio darbuotojo nurodymus.	Dalyvavimas kliento individualaus plano sudarymo procese: informacijos iš kliento, šeimos, suinteresuotų asmenų rinkimas ir rūšiavimas; pagalbinių, alternatyvių bendravimo priemonių informacijos rinkimo tikslais taikymas; informacijos iš asmens bylos, sveikatos kortelės ar kitų dokumentų vertinimas, pasiūlymų dėl kliento tolimųjų ir artimųjų individulių tikslų formulavimo, uždavinių, siektinų rezultatų rodiklių nustatymo teikimas; tikslų, uždavinių ir siektinų rezultatų formulavimas. Kliento įtraukimas, sudarant individualų planą.
3. Socialinių paslaugų teikimas klientui pagal nustatytą poreikį (LTKS IV)	3.1. Užmegzti ir palaikyti pasitikėjimu pagrįstą ryšį su klientu.	Bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių taikymas individualiai bendraujant su klientu ar klientų grupėmis. Kliento unikalumo, jo interesų, prioritetų, gyvenimo aplinkybių, bendravimo proceso valdymas. Tarpusavio santykio su klientu užmezgimas. Santykių analizavimas. Socialinio darbo pokalbio principų taikymas (žodinis, nežodinis bendravimas, klausinėjimas, klausymasis). Emocinių būsenų atpažinimas. Bendravimo būdų, atsižvelgiant į kliento bendravimo, asmenybės ypatumus, taikymas. Bendravimas su kliento šeimos nariais ir suinteresuotais asmenimis. Bendravimo trukdžių identifikavimas

		ir įveika. Profesinių vertybių ir etikos normų taikymas. Pagindinių profesinės etikos nuostatų taikymas. Profesinės etikos problemų ir dilemų įveika, bendravimas su įvairios negalios, senyvo amžiaus, socialinės rizikos asmenimis, atsižvelgiant į grupei būdingus elgsenos ypatumus. Bendravimas su patyrusiais smurtą asmenimis. Bendradarbiavimas su kliento socialine aplinka ir suinteresuotais asmenimis. Socialinių vaidmenų atpažinimas. Konfliktų, tarpasmeninių konfliktų sprendimo būdų, konfliktų prevencijos priemonių taikymas. Bendravimas su įvairių tipų konfliktiškomis asmenybėmis. Bendravimas su psichologines krizes ir traumas patiriančiais klientais. Kliento paruošimas ir palydėjimas į ugdymo, sveikatos priežiūros ir kitas institucijas. Bendravimas su sveikatos priežiūros, ugdymo ir kitų institucijų ir įstaigų atstovais, bendravimas ir bendradarbiavimas su nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomene. Atstovavimas kliento interesams ir teisėms institucijose pagal socialinio darbuotojo nurodymus. Informacijos apie klientą kitose institucijose rinkimas ir perdavimas socialiniam darbuotojui.
	3.2. Įgalinti klientą pagal socialinio darbuotojo nurodymus.	Pagalba klientui priimant sprendimus. Pagalba užmegzti ir palaikyti ryšį su artima aplinka. Pagalba atsižvelgiant į individualius jo poreikius, užtikrinti asmens pasirinkimo teisę, kontroliuoti savo asmeninį gyvenimą bei dalyvauti visuomeniniuose santykiuose visose gyvenimo srityse. Kliento teisių, orumo, tarpusavio santykių, grindžiamų pagarba, supratimu ir susitarimu, užtikrinimas. Smurto požymių prieš klientą atpažinimas. Netekusio tėvų globos vaiko savarankiškumo ugdymas ir atkūrimas. Sergančio vaiko priežiūra pagal sveikatos priežiūros specialistų

		rekomendacijas. Pagalba —vaikui ruošiant pamokas. Vaikų grįžimo į įstaigą kontroliavimas, pagalba vaikui apsitarnauti, pavalgyti, rūpintis asmens higiena, drabužių, avalynės priežiūra ir kita. Pagelbėjimas vaikui, atsižvelgus į jo amžių, tvarkytis buityje. Pagalbos socialiniam darbuotojui teikimas organizuojant žaidimus bei kitus užsiėmimus patalpoje ar lauke. Vaiko emocinės ir fizinės būsenos stebėjimas, rūpinimasis jo sveikata ir saugumu. Pagalbos teikimas į namus suaugusiems, negalią turintiems asmenims ir jų šeimoms, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, negalią turintiems vaikams ir jų šeimoms bei kitiems asmenims (šeimoms). Socialinio darbuotojo informavimas apie pasikeitusią asmens (šeimos) situaciją, turinčią (galinčią turėti) įtakos teikiant pagalbos į namus paslaugas (asmens išvykimą, gyvenamosios vietos pakeitimą, mirtį, sveikatos būklės ar kitus asmens ir jo aplinkos pokyčius, kurie gali turėti įtakos paslaugų poreikiui, sveikatai ar net gyvybei). Socialinio darbuotojo nurodymų vykdymas sprendžiant kliento gerontologines problemas: orumo, gyvenimo pabaigos jausmų išgyvenimo, sveikatos silpnėjimo, vienišumo ir kita; darbas su senatvės ligomis sergančiais klientais. Kliento skatinimas namuose būti savarankiškam, jo savitvarkos gebėjimų stiprinimas. Skatinimas palaikyti, stiprinti, plėtoti socialinius ryšius su šeimos nariais ir (ar) giminaičiais pagal socialinio darbuotojo nurodymus. Pagarbių santykių su kliento giminaičiais palaikymas. Išitraukimas į socialinio darbo komandos atliekamas funkcijas.
	3.3. Lavinti kliento darbinius ir saviraiškos įgūdžius pagal socialinio	Pagalbos teikimas klientui užimtumo procese. Priežiūra ir asistavimas jam per užsiėmimus ir

	darbuotojo ir kitų specialistų nurodymus.	veiklas. Nedalyvaujančiojo užsiėmimų veiklose aktyvinimas ir priežiūra. Užimtumo būdų ir formų taikymas. Individualių aktyvinimo būdų taikymas. Darbinių ir (ar) saviraiškos gebėjimų ir įgūdžių ugdymas pagal socialinio darbuotojo ar kito specialisto nurodymus. Bendrųjų ir specialiųjų darbinių ir saviraiškos įgūdžių ir gebėjimų vertinimas ir formavimas pagal socialinių darbuotojų nurodymus. Pagalba darbinio užimtumo vietoje: užduočių išsiaiškinimas, mokymas atlikti jas savarankiškai, darbas kartu su klientu, stebėjimas darbinio užimtumo vietoje, emocinis palaikymas. Dalyvavimas kliento laisvalaikio organizavimo, sociokultūrinių renginių rengimo ir įgyvendinimo procesuose. Pagalba klientui dalyvaujant viešuose sociokultūriniuose renginiuose.
	3.4. Skatinti kliento savarankiškumą, būtiną kasdieniniame gyvenime.	Savarankiškumo skatinimas visuose kliento kasdieninio gyvenimo procesuose: lydėjimas į darbą, sveikatos priežiūros ar kitas valstybės ar savivaldybės institucijas, įstaigas, organizacijas, laisvalaikio praleidimo vietą. Higienos poreikių nustatymas ir tenkinimas. Pagalba ir kliento asmens higienos įgūdžių formavimas: apsitarnavimas tualete, kūno švaros procedūros, odos, plaukų, rankų, kojų priežiūra. Pagalba ir asistavimas klientams su įvairaus pobūdžio negalia. Pagalba besinaudojančiam tualetu, prausimosi, maudymosi vonioje ir duše techninės pagalbos priemonėmis. Kliento su specialiaisiais mitybos poreikiais maitinimas pagal dietisto ar kito maitinimo specialisto nurodymus. Kokybiško ir subalansuoto maisto rekomendacijų taikymas. Maisto kokybės įvertinimo ir maisto užsakymo registrų pildymas. Stebėjimas valgant. Valgio ruošimas ir kliento maisto ruošimo įgūdžių

		ugdymas. Pagalba ir kliento mokymas naudotis buitinais prietaisais. Pagalba ir apsipirkimo įgūdžių mokymas. Specialisto paskirto maitinimo režimo taikymas. Padedančios klientui pavalgyti specialios įrangos naudojimas. Savitvarkos ir kitų kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas, palaikymas pagal socialinio darbuotojo nurodymus. Pagalba atliekant kasdienio gyvenimo veiklas: drabužių, batų, kitų asmeninių daiktų priežiūra; pagalba apsirengiant; nakvynės namų klientų asmeninių daiktų saugumo būklės įvertinimas; slaugos priemonių asmeniui pakelti, perkelti, maudyti, maitinti ar transportuoti saugus valdymas. Pagalba klientui atlikti buities, patalpų tvarkymo ir kitus gyvenamojo būsto priežiūros darbus.
	3.5. Prižiūrėti klientą su sunkia negalia.	Kliento sveikatos būklės ir jos pokyčių stebėjimas pagal slaugos specialistų nurodymus. Lovos klojimas, rūbų ir patalynės keitimas. Maudymas. Rūpinimasis burnos švara, dantų valymas, dantų protezų priežiūra. Rūpinimasis akių, plaukų švara. Kliento skatinimas judėti. Pagalba klientui gulantis ir keliantis iš lovos, stojantis, sėdant, judant, keičiant padėtį, naudotis įtvarais, ramentais, lazdomis, protezais. Sauskelnių, nešvarių skalbinių keitimas. Nešvarių skalbinių ir sauskelnių vežimėlių valymas ir dezinfekavimas. Lovos pozicijų nustatymas. Slaugos priemonių valdymas.
	3.6. Tvarkyti ir valyti kliento asmeninius daiktus ir patalpas.	Drabužių ir kitų asmeninių daiktų tvarkymas, skalbimas, lyginimas, patalynės keitimas, jeigu klientas šių darbų negali atlikti savarankiškai ar padedamas kitų. Lovos skalbinių, rankšluosčių, drabužių priežiūros ir keitimo reikalavimų laikymasis. Paskirtų patalpų valymas ir tvarkymas, jeigu klientas negali atlikti šių darbų pats savarankiškai ar

		padedamas kitų. Patalpų, baldų ir kito inventoriaus priežiūra. Šiukšlių rūšiavimas ir išnešimas, kambario vėdinimas. Vonios (dušo), tualetų patalpų bei inventoriaus tvarkymas ir priežiūra. Patalpų valymo įrenginių naudojimas. Valymo ir dezinfekcijos priemonių naudojimas pagal saugos ir sveikatos reikalavimus. Patalpų estetiškos tvarkos užtikrinimas.
4. Kliento saugumą užtikrinančių sąlygų sudarymas (LTKS IV)	4.1. Palaikyti klientui saugią ir draugišką aplinką.	Stabilios ir streso situacijų nesukeliančios, emociškai stabilios aplinkos kūrimas ir palaikymas. Fiziškai saugios aplinkos, atitinkančios kliento asmenines savybes, poreikius bei interesus, užtikrinimas. Kliento apsaugos nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų, finansinio piktnaudžiavimo užtikrinimas. Pirmosios pagalbos teikimas. Pagelbėjimas klientui evakuojantis iš pastato gaisro ir kitų ekstremalių nelaimių atvejais. Priešgaisrinės ir civilinės saugos instrukcijų laikymasis.
	4.2. Teikti pagalbą klientui agresijos ir saviagresijos atvejais.	Sutrikusios psichikos ženklų atpažinimas ir elgesio būdų, esant konkreitiems ženkliams, taikymas. Agresyvumą sukeliančių priežasčių atpažinimas. Būdų, padedančių išvengti kliento priešiško, smurto, agresijos, taikymas. Priklausomų, psichikos ir proto sutrikimų turinčių asmenų rizikingo elgesio atpažinimas ir darbo metodų, mažinančių rizikingą elgesį, taikymas. Paauglių rizikingo elgesio, pykčio valdymo būdų taikymas. Pagalbos klientui ir aplinkiniams užtikrinimas agresijos ar saviagresijos protrūkio metu. Kliento, keliančio pavojų jam pačiam ir (ar) aplinkiniams, saugumo užtikrinimas orumo nežeinančiais veiksmais. Įvykusių nelaimingų įvykių, susijusių su kliento sveikatos būklės pablogėjimu ar jo teisių pažeidimais, analizavimas ir aprašymas. Savo emocinės būsenos

	ir jausmų stebėjimas, savo elgesio valdymas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam mokytis pagal kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pagrindinis išsilavinimas ir mokymasis vidurinio ugdymo programoje arba vidurinis išsilavinimas.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalųjį) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

3. Kvalifikacijos pavadinimas: socialinis darbuotojas, LTKS VI

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: kliento (asmenų, grupių, šeimų, bendruomenių) socialinių paslaugų poreikių vertinimas, planavimas, tenkinimas, socialinės kaitos ir solidarumo skatinimas, gyvenimo kokybės gerinimas ir kliento įgalinimas, socialinių paslaugų administravimas. Tipinės darbo priemonės: kompiuterinė ir programinė įranga, biuro įranga, susisiektimo priemonės dirbantiems bendruomenėse, kliento situacijos įvertinimo metodinės priemonės. Tipinės darbo sąlygos: darbas uždaroje patalpoje ir lankant klientus jų gyvenamojoje aplinkoje. Dirbdami su socialinių poreikių turinčiais asmenimis, socialiniai darbuotojai dažnai patiria profesinę riziką, sukliamą psichosocialinių ir fizinių veiksnių. Daugelis veiklų pasižymi darbo organizavimu visą parą. Dalis veiklų pasižymi komandiniu darbu. Papildoma informacija: socialinis darbuotojas – reglamentuojama profesija, atitinkanti Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 2005/36/EB įtvirtintą reglamentuojamos profesijos sąvoką. Vykdam šios profesijos veiklas reikia turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją. Socialinio darbuotojo profesinis
------------------------------------	---

	laukas yra jautrus visuomenėje vykstantiems socialiniams ekonominiams pokyčiams: naujų socialinių problemų atsiradimas, šalių integracijos procesai, globalizacija daro įtaką profesinio lauko pasikeitimams. Socialinis darbuotojas praktinėje veikloje vadovaujasi socialinio teisingumo, socialinės atsakomybės, žmogaus teisių užtikrinimo principais, socialinio darbo vertybėmis ir etika. Socialinio darbuotojo elgesys reguliuojamas Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodeksu. Kvalifikaciją įgiję asmenys galės dirbti socialiniais darbuotojais įvairiose socialines paslaugas teikiančiose organizacijose.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Kliento socialinių paslaugų poreikio vertinimas (LTKS VI)	1.1. Planuoti ir organizuoti socialinių paslaugų poreikio vertinimą.	Kliento ar jų grupės socialinių paslaugų poreikio vertinimas vadovaujantis teisės aktais ir institucijos norminiais dokumentais. Socialinių paslaugų teikimas kartu su kitais komandos nariais. Atvykusio į globos namus priežiūros ir paslaugų teikimo galimybių vertinimas, globos namų gyventojų išvykimo aplinkybių nustatymas. Socialinių paslaugų gavėjų apklausų organizavimas ir sistemingas analizavimas socialinio darbo praktikoje, taikant naujausias žinias.
	1.2. Tirti kliento situaciją, parengti išvadą ir rekomendacijas.	Kliento motyvacijos tyrimas išsiaiškinti silpnąsias ir stipriąsias puses. Rizikos veiksnių ir motyvacijos poreikių išaiškinimas. Kliento motyvavimas pokyčiams remiantis kiekybinių ir kokybinių tyrimų rezultatais. Socialinių problemų priežasčių nustatymas. Esminių problemų išskyrimas. Prevencinio darbo poreikio nustatymas. Asmens ir jo šeimos poreikių nustatymas. Patvirtintų formų užpildymas identifikuojant kriterijus ir prioritetus socialinėms paslaugoms teikti. Socialinių problemų priežasčių nustatymas. Esminių problemų išskyrimas. Prevencinio darbo poreikio nustatymas. Asmens ir jo šeimos poreikių nustatymas. Patvirtintų formų užpildymas, identifikuojant kriterijus ir prioritetus socialinėms paslaugoms teikti.

2. Socialinių paslaugų planavimas, organizavimas ir teikimas (LTKS VI)	2.1. Parengti ir įgyvendinti socialinių paslaugų teikimo klientui planą.	Kliento, jo šeimos ar klientų grupės situacijos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių nustatymas. Darbas komandoje ieškant sprendimų, kliento poreikius atitinkančio socialinės paramos teikimo modelio įgyvendinimas. Individualaus socialinės globos plano parengimas ir įgyvendinimas, įtraukiant klientą ir jo šeimą bei rekomenduojant pasirinkti tinkamas intervencinės pagalbos priemonės ir būdus. Tarpinių ir poveikio klientui tikslų, vykdytojų ir socialinių paslaugų teikimo išlaidų numatymas bendradarbiaujant su kitais specialistais ar komandos nariais. Bendrų veiklos tikslų ir rezultatų formulavimas. Socialinių paslaugų numatymas orientuojantis į galutinį rezultatą. Socialinių paslaugų teikėjų parinkimas pagal kliento poreikius, savarankiškumą ir kitas galimybes. Socialinių darbuotojų padėjėjų darbo planavimas, kliento vidinių ir bendruomenės išteklių numatymas socialinėms paslaugoms teikti, socialinių problemų bendruomenėje atsiradimo prognozavimas. Tinkamas išteklių paskirstymas.
	2.2. Parengti dokumentus socialinėms paslaugoms teikti.	Kliento ir jo šeimos narių poreikių vertinimo dokumentų pildymas, saugojimas, sisteminimas ir vykdymas. Buities ir gyvenimo sąlygų tikrinimo dokumentų pildymas (įvertinant poreikį gauti piniginę socialinę paramą, socialines išmokas nepinigine forma ir socialines paslaugas pagal kitų įstaigų prašymus). Prašymų, paraiškos ir kitų dokumentų, reikalingų socialinėms paslaugoms gauti, priėmimas ir tikrinimas. Darbo dokumentacijos, kliento asmens bylų tvarkymas ir tikslinimas. Siūlymų teikimas dėl socialinių išmokų mokėjimo socialinę riziką patiriantiems asmenims ir šeimoms bei kitų socialinių grupių klientams, remiantis galiojančiais teisės aktais.

	2.3. Teikti socialines paslaugas.	Socialinio darbo su socialinę riziką patiriančiais asmenimis vykdymas. Bendravimas su socialinių paslaugų gavėjais. Socialinių asmens, higieninių ir darbinių įgūdžių, dirbant grupėse ar individualiai, ugdymas. Tarpininkavimas siunčiant šeimą bei jos narius į reikiamas institucijas, įstaigas ir organizacijas arba pas reikiamus specialistus. Paslaugų gavėjų bei jų artimųjų informavimas apie gyvenimą, atsiradus psichikos sveikatos problemoms. Klientų konsultavimas pagal poreikį ir socialinių paslaugų katalogą. Dalyvavimas posėdžiuose, pasitarimuose, komisijose, vertinant klientų socialinę situaciją bei pokyčius. Dalyvavimas globos namų gyventojų ir darbuotojų edukaciniame ir prevenciniame švietime. Socialinių paslaugų organizavimas ir teikimas seniūnijų gyventojams. Dalyvavimas teisme sprendžiant klausimą dėl asmens pripažinimo neveiksniu tam tikrose srityse. Laisvalaikio, kultūrinių, sportinių, religinių renginių organizavimas. Tarpininkavimas dėl gyvenamosios aplinkos pritaikymo specialiųjų poreikių turinčiam klientui. Pagalbos identifikavimas ir suteikimas asmeniui pastebėjus išnaudojimą, smurtą ar nepriežiūrą. Orumo, pagarbių tarpusavio santykių užtikrinimas asmenims, vadovaujantis pagarbos, supratimo ir susitarimo principais. Stebėjimas, kad paslaugas teikiantys socialiniai darbuotojai vadovautųsi etikos normomis, kad jų ir paslaugų gavėjo santykiai būtų grindžiami abipusės pagarbos, tarpusavio supratimo ir susitarimo principais. Adaptacijos socialinių paslaugų įstaigose užtikrinimas.
	2.4. Telkti įstaigas ir bendruomenes socialinėms paslaugoms	Bendradarbiavimas su asmenimis, kolegomis, politikais, žiniasklaida, mokslininkais, keičiantis informacija socialinio darbo procesui gerinti ir

	teikti.	kokybiškai tarpasmeninei sąveikai kurti. Dalyvavimas tarpdalykiniame komandiniame darbe priimančią socialinę atsakomybę. Savanorių įtraukimas į socialinių paslaugų teikimą ir bendravimas siekiant, kad jie tinkamai atliktų numatytas užduotis. Efektyvus komunikavimas profesinėje aplinkoje ir bendruomenėje.
3. Socialinių paslaugų veiksmingumo vertinimas (LTKS VI)	3.1. Vertinti socialinių paslaugų poveikį klientui.	Kliento psichosocialinės būklės pokyčių stebėjimas, agresijos valdymas ir rekomendacijų teikimas. Pagalbos poveikio klientui ir jo šeimai analizavimas. Grįžtamojo ryšio analizavimas siekiant įvertinti darbo su asmeniu (šeima) eigą. Informacijos surinkimas, analizavimas, sisteminimas apie seniūnijose teikiamas socialines paslaugas.
	3.2. Pagal poreikį koreguoti vykdomą socialinių paslaugų planą.	Individualaus socialinės globos plano koregavimas, remiantis tarpiniais vertinimais ir pasiektais rezultatais. Teikiamos paramos poreikių turinčiai šeimai kontrolės vykdymas, pasiūlymų alternatyvioms paramos formoms teikimas siekiant tikslingo teikiamos paramos paslaugų tęstinumo. Domėjimasis ir informacijos rinkimas apie pagalbą jau gavusio ir pradėjusio savarankiškai rūpintis savimi ar šeima asmens ar jo šeimos socialinę padėtį ir aplinką, esant poreikiui inicijavimas pakartotinos pagalbos teikimo; globėjų / rūpintojų vykdomų pareigų koordinavimas, asmenų, gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus vertinimas.
	3.3. Nustatyti socialinių paslaugų teikimo pabaigą ir atlikti teikiamų socialinių paslaugų plano veiksmingumo vertinimą.	Gaunamų rezultatų apie socialinių paslaugų teikimą aptarimas ir vertinimas kartu su komandos nariais, remiantis įvykusiais pokyčiais ir gautais rezultatais. Teikiamų paslaugų kokybės koordinavimas ir analizavimas. Pavaldžių socialinių darbuotojų ir socialinio darbo padėjėjų veiklos

		vertinimas ir pasiūlymų teikimas socialinių paslaugų veiksmingumui didinti. Priemonių socialinių paslaugų veiksmingumui didinti rengimas. Užsieniečių integracijos programų rengimas ir pasiūlymų teikimas. Siūlymų teikimas dėl įstaigos socialinių paslaugų organizavimo ir socialinių paslaugų kokybės.
	3.4. Dokumentuoti socialinių paslaugų teikimo klientui atlikimą ir parengti ataskaitą.	Atliktų darbų analizavimas ir ataskaitų rengimas. Informacijos apie iš globos namų išėjusio globotinio socialinę situaciją rinkimas ir analizavimas ir esant poreikiui, pagalbos teikimo inicijavimas.
	4. Socialinių darbuotojų profesinių kompetencijų plėtra (LTKS VI)	
	4.1. Vykdyti prevencinį ir šviečiamąjį darbą.	Duomenų apie socialinės rizikos veiksnius ir grėsmes rinkimas, analizavimas. Prevencinio darbo vykdymas. Naujų asmens socialinio funkcionavimo įvertinimo instrumentų ir technologijų adaptavimas pagal poreikius. Teikimas pasiūlymų, įvertinant klientų, jų grupių ir bendruomenės poreikius.
	4.2. Įsisavinti naujausius socialinių paslaugų teikimo modelius ir technologijas.	Dalyvavimas profesinės veiklos tobulinimo kursuose. Savo profesinės veiklos analizavimas ir tobulinimas. Socialinių paslaugų sektorių reglamentuojančių teisės aktų analizavimas teikiant pasiūlymus jiems tobulinti. Socialinio darbo srities kvalifikacijos tobulinimo mokymo programų rengimas, perteikiant gerą patirtį, ir mokymas. Socialinių paslaugų planų, darbo grafikų ir ataskaitų rengimas. Gerosios patirties profesinės socialinio darbo veiklos srityje analizavimas ir skleidimas. Diskutavimas profesinėje ir tarpdisciplininėje aplinkoje, prisiimant atsakomybę už socialinio darbo profesijos plėtrą.
	4.3. Siekti savo ir įstaigos rezultatyvumo.	Socialinių paslaugų vadybininko, organizatoriaus, administratoriaus ir socialinių paslaugų teikėjo funkcijų organizavimas, kontroliavimas ir vykdymas. Socialinių paslaugų

		įstaigos veiklos analizavimas, klientų pasitenkinimo gaunamomis paslaugomis tyrinėjimas ir interpretavimas jo rezultatų socialinio darbo ir socialinės politikos kontekste. Žmogaus teisių ir socialinio teisingumo užtikrinimas vadovaujantis socialinio darbo vertybėmis ir teisingumo principais. Socialinio darbo vertybių ir etikos principų įgyvendinimas. Švietėjiškos veiklos organizavimas bendruomenėje, įtvirtinant etikos principus socialiniame bendruomeniniame gyvenime.
	4.4. Rengti ir vykdyti socialinius projektus.	Dalyvavimas teikiant paraiškas finansinei ar kitokiai paramai gauti, siekiant plėtoti socialines paslaugas, didinti jų kokybę ir veiksmingumą. Dalyvavimas tiriant papildomų socialinių paslaugų poreikį. Dalyvavimas didesnio masto projektuose, organizuojamuose regione, šalies ar tarptautiniu mastu.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį socialinio darbo studijų krypties išsilavinimą, profesinio bakalauro arba bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis socialinio darbo studijų krypties pirmosios pakopos studijose, neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Socialiniai darbuotojai turi būti įgiję socialinio darbo studijų krypties aukštąjį išsilavinimą. Jų kvalifikacines kategorijas ir atestacijos tvarką nustato Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-92 „Dėl Socialinių paslaugų srities darbuotojų profesinės kompetencijos tobulinimo tvarkos aprašo bei Socialinių darbuotojų atestacijos tvarkos aprašo patvirtinimo“.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant pirmosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir	

	pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Socialinio darbuotojo kvalifikacinė kategorija suteikiama teisės aktų nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

4. Kvalifikacijos pavadinimas: socialinis darbuotojas, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: kliento (asmenų, grupių, šeimų, bendruomenių) socialinių paslaugų poreikių vertinimas, planavimas, tenkinimas, socialinės kaitos ir solidarumo skatinimas, gyvenimo kokybės gerinimas ir kliento įgalinimas, socialinių paslaugų administravimas. Tipinės darbo priemonės: sėdima arba stovima darbo vieta, įrengta pagal ergonominius reikalavimus, kompiuterinė ir programinė įranga, biuro įranga, susisiektimo priemonės ir nešiojamas kompiuteris dirbantiems bendruomenėse, kliento situacijos įvertinimo metodinės priemonės ir kt. Tipinės darbo sąlygos: darbas uždaroje patalpoje ir lankant klientus jų gyvenamojoje aplinkoje, tikimybė veikti bet kuriuo paros metu, komandinis darbas, vykdant dalį užduočių pačiam pagal priskirtas funkcijas. Socialinių darbuotojų, dirbančių su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis ar asmenimis, bei asmenimis, turinčiais psichinių sutrikimų, darbas įtrauktas į pavojingų darbų sąrašą. Papildoma informacija: socialinis darbuotojas – reglamentuojama profesija, atitinkanti Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 2005/36/EB įtvirtintą reglamentuojamos profesijos sąvoką. Vykdamas šios profesijos veiklas reikia turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją. Socialinio darbuotojo profesinis laukas yra jautrus visuomenėje vykstantiems socialiniams ir ekonominiams pokyčiams: naujų socialinių problemų atsiradimas, šalių integracijos procesai, globalizacija veikia profesinio lauko pokyčius. Asmuo, dirbantis socialiniu darbuotoju, praktinėje veikloje vadovaujasi socialinio teisingumo, socialinės atsakomybės, žmogaus teisių užtikrinimo principais, socialinio darbo vertybėmis ir etika. Socialinio darbuotojo elgesys reguliuojamas Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodeksu. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti socialiniais darbuotojais bei institucijų, formuojančių socialinę politiką, teikiančių socialines paslaugas ar jų padalinių vadovais.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Socialinių paslaugų poreikio vertinimo organizavimas (LTKS VII)	1.1. Planuoti socialinių paslaugų poreikio vertinimą.	Kliento ar jų grupės socialinių paslaugų poreikio vertinimo pagal priimtus teisės aktus ar institucijos nustatytus reikalavimus planavimas,

		žmogiškųjų ir finansinių išteklių vertinimui organizuoti numatymas, darbų paskirstymas komandos nariams. Būsimų socialinių paslaugų poreikio pagal kintančią socialinę aplinką prognozavimas.
	1.2. Organizuoti informacijos rinkimą socialinių paslaugų poreikiui nustatyti.	Nuolatinė priskirtų klientų ir jų grupių situacijos stebėseną, tyrimų ir statistikos duomenų apie juos kaupimas. Bendravimas ir bendradarbiavimas su klientu ir jo socialiniu tinklu. Asmens, šeimos narių gebėjimų, galimybių ir motyvacijos spręsti iškilusias problemas pradinis nustatymas. Abipusio pasitikėjimo su klientu ir jo aplinka sukūrimas, kliento išklausa, spręstinių problemų išskyrimas ir jų įvardijimas. Ryšių su institucija ir jos vadovais bei darbuotojais užmezgimas ir palaikymas kliento ar institucijos teikiamų paslaugų įvertinimo tikslais. Informacijos apie kliento situaciją rinkimas, dalyvaujant pačiam arba paskirstant veiklas pagalbininkams ir kitų profesijų specialistams (veikiant komandoje). Pirminiam ir kartotiniam socialinių paslaugų poreikio nustatymui reikalingų dokumentų ir informacijos surinkimas arba surinkimo organizavimas, pasitelkus pagalbininkus.
	1.3. Atlikti socialinių paslaugų poreikio tyrimą.	Asmens, jo šeimos narių socialinės situacijos vertinimas įtraukiant kitus specialistus, klientus ir (ar) jų šeimos narius į iškilusių problemų aiškinimosi procesą, kliento gyvenimo aplinkybių įvertinimas, naudojant kokybinius ar kiekybinius tyrimo metodus, standartizuotus ar nestandartizuotus vertinimo instrumentus, vertinimo proceso valdymas ir kontrolė.
	1.4. Pačiam rengti arba prižiūrėti kitų rengiamą išvadą apie kliento situaciją bei socialinių paslaugų poreikį.	Kliento, jo šeimos ar klientų grupės poreikių nustatymas. Nustatytų formų pildymas. Prioritetų socialinių paslaugų teikimo parinkimas pagal socialinės rizikos ar problemų

		raiškos kriterijus. Rekomendacijų dėl situacijos gerinimo rengimas ir aptarimas su klientu, jam atstovaujančiais asmenimis, kitais specialistais ir kitomis institucijomis.
	1.5. Dokumentuoti surinktą informaciją apie klientą ir jo situaciją.	Kliento ir jo šeimos narių socialinių paslaugų poreikių vertinimo dokumentų rengimas ir saugojimas teisės aktais numatyta tvarka, dokumentų kaupimas ir sisteminimas. Buities ir gyvenimo sąlygų tikrinimo dokumentų pildymas. Kliento gebėjimo pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus vertinimas. Prašymų ir kitų dokumentų, reikalingų socialinėms paslaugoms gauti, priėmimas ir tikrinimas. Dokumentacijos, asmens bylų tvarkymo kontrolė.
2. Socialinių paslaugų planavimas ir planų sudarymo koordinavimas (LTKS VII)	2.1. Parengti ir (arba) koordinuoti specialistų komandos rengiamą socialinių paslaugų teikimo klientui planą.	Kliento, jo šeimos ar klientų grupės situacijos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių nustatymas. Komandos telkimas ieškant sprendimų, kliento poreikius atitinkančio socialinės paramos teikimo modelio parinkimas. Socialinių paslaugų plano parengimo organizavimas ir jo įgyvendinimo numatymas įtraukiant klientą ir jo šeimą, padedant atrinkti intervencinės pagalbos priemones ir būdus. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros analizavimas, pirminės sveikatos priežiūros įstaigų, policijos nuovadų, užimtumo tarnybos, švietimo įstaigų, nevyriausybinių organizacijų ir kitų institucijų įtraukimas į klientui reikalingų paslaugų planavimą. Bendrų veiklos tikslų ir rezultatų, siekiant pokyčių, išskyrimas ir jų formulavimas, galimų socialinių paslaugų teikimo pokyčių numatymas ir pagalbos priemonių parinkimas. Galimų trukdžių ir nesėkmių prognozė. Socialinių paslaugų teikėjų (pvz., socialinių darbuotojų, jų padėjėjų, psichologų, slaugytojų padėjėjų, kineziterapeutų,

		ergoterapeutų ir psichoterapeutų) parinkimas ir jų atsakomybės bei vykdomų funkcijų numatymas, atsižvelgiant į kliento poreikius, savarankiškumą ir kitas galimybes. Socialinių darbuotojų padėjėjų ir kitų pagalbininkų veiklos planavimas. Esamų kliento vidinių ir bendruomenės išteklių analizė, socialinių paslaugų teikimo, finansinių išteklių planavimas ir vertinimas.
	2.2. Teikti siūlymus dėl tolesnio socialinio darbo su klientu, jo šeima ar klientų grupėmis.	Socialinių išmokų teikimo nepinigine forma socialinę riziką patiriantiems asmenims ir šeimoms, naudojantiems socialines išmokas ne pagal paskirtį, siūlymų rengimas, tolesnio darbo su šeima numatymas, socialinių paslaugų poreikių nustatymo organizavimas.
	2.3. Dokumentuoti socialinių paslaugų planą.	Socialinių paslaugų planų ar individualių poveikio programų dokumentavimas, registracijos žurnalų, kliento bylų, specialiųjų poreikių nustatymo formų pildymas, sisteminimas; sukauptos informacijos analizavimas ir rekomendacijų teikimas socialinių ar specialiųjų poreikių nustatymo tvarkos rengėjams.
3. Socialinių paslaugų organizavimas ir teikimas (LTKS VII)	3.1. Organizuoti suplanuotų socialinių paslaugų klientui teikimą.	Socialinių paslaugų teikimo organizavimo, koordinavimo, paslaugų kokybės klausimų sprendimas, užtikrinant kompleksinių ir į asmenį orientuotų paslaugų gavimą ir jų tęstinumą. Asmens teisių pažeidimų atpažinimas ir jų šalinimas. Komandos narių veiklos koordinavimas, pavaldžių socialinių darbuotojų ir socialinio darbuotojo padėjėjų darbo organizavimas, kitų specialistų įtraukimo koordinavimas, jų vykdomų veiklų kontrolė. Užduočių rengimas socialinių paslaugų teikėjams (komandos nariams), savanorių įtraukimo į numatytas veiklas koordinavimas. Materialinių išteklių socialinėms paslaugoms teikti mobilizavimas.

	3.2. Teikti socialines paslaugas.	Klientų ir jų šeimos narių konsultavimas socialinių problemų sprendimo klausimais. Atstovavimas klientams įvairiose institucijose. Socialinę riziką patiriančių asmenų ir šeimų įgalinimas, socialinių įgūdžių ugdymas. Tarpininkavimas kliento ir institucijų santykių srityse. Socialiai pažeidžiamų asmenų potencialių globėjų rengimas. Klientų ir jų šeimų, bendruomenių ar socialiai atsakingų darbo ir mokymo įstaigų informavimas, konsultavimas ir švietimas socialinės paramos klausimais. Aktyvus dalyvavimas posėdžiuose, pasitarimuose, komisijose, seminaruose ar konferencijose, svarbiose vertinant klientų socialinę situaciją bei pokyčius. Prevencinių programų rengimas ir dalyvavimas jas realizuojant. Šeimose ar globos įstaigose gyvenančių klientų užimtumo organizavimas. Rūpinimasis klientų įdarbinimo ir darbo klausimais. Paramos organizavimas smurto, nelaimių ar susirgimo atvejais. Gero psichologinio mikroklimato socialinių paslaugų teikėjų komandoje, padalinyje ar institucijoje sudarymas. Savalaikis reagavimas į žmonių ar potencialių klientų prašymus, skundus, pranešimus dėl smurto ar nederamo elgesio su klientais. Bendradarbiavimas su bendruomenėmis, kitomis socialinių paslaugų įstaigomis, kitais specialistais bei organizacijomis, bendruomenės nariais, savanoriais, socialinių paslaugų įvairioms socialinėms žmonių grupėms teikimo, žmogaus teisių gynimo klausimais. Šeimose ir globos įstaigose gyvenančių klientų stebėseną, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas susirgus, informacijos grįžtamuoju ryšiu iš klientų rinkimas apie socialinių
--	--	--

		paslaugų teikimo eigą ir kokybę. Laikino atokvėpio paslaugų organizavimas globotojams ir šeimų nariams.
	3.3. Organizuoti kliento atvejo vadybos procesą.	Bendravimas ir bendradarbiavimas komandinėje veikloje. Kitų įstaigų specialistų telkimas bendram darbui sprendžiant klientų problemas. Darbo su klientais ir jų artimaisiais organizavimas. Tarpininkavimas tarp kliento ir kitų organizacijų padedant jam gauti reikiamą socialinę pagalbą. Prevencinės pagalbos koordinavimas.
	3.4. Kontroliuoti socialinių paslaugų teikimo klientui eigą ir spręsti dėl socialinių paslaugų plano vykdymo pabaigos.	Socialinių paslaugų teikimo plano ar individualių poveikio programų revizavimas, atsižvelgiant į gaunamą įvairiais kanalais grįžtamąją informaciją, pasikeitus kliento ar jo šeimos probleminei situacijai, pasirodžius naujiems teisinio reglamentavimo dokumentams ar paslaugų teikimo galimybėms. Sprendimų dėl pagalbos eigos, jos tęsimo ar nutraukimo priėmimas. Ataskaitų rengimas, dokumentų pildymas, informacijos teikimas kitoms institucijoms apie suteiktas socialines paslaugas.
4. Socialinių paslaugų poveikio kliento situacijai vertinimas (LTKS VII)	4.1. Vertinti socialinių paslaugų teikimo atskirų etapų rezultatus.	Kliento psichosocialinės būklės pokyčių stebėjimas ir vertinimas, agresijos valdymas, pagalbos poveikio klientui ir jo šeimai analizavimas, remiantis tiesiogine ar socialinio darbuotojo padėjėjo bei kitų specialistų teikiama informacija. Grįžtamojo ryšio su klientu ir kitais komandos nariais palaikymas ir analizavimas. Didesnio socialinių paslaugų veiksmingumo siekimas. Seniūnijose, paramos centruose ar stacionariuose įstaigose dirbančių socialinių darbuotojų ir socialinio darbuotojo padėjėjų teikiamų paslaugų eigos ir kokybės vertinimas bei koregavimas. Socialinių darbuotojų ir socialinio darbuotojo padėjėjų pareigybų aprašymų rengimas, minėtų darbuotojų metinės veiklos vertinimas, vertinimo formų

		pildymas.
	4.2. Įvertinti socialinių paslaugų planų veiksmingumą.	Socialinių paslaugų teikimo rezultatų aptarimas ir vertinimas komandos narių susitikimuose, jų kokybės gerinimas ir aukštesniųjų institucijų informavimas. Diferencijuotas pavaldžių socialinių darbuotojų ir socialinio darbuotojo padėjėjų veiklos vertinimas. Priemonių socialinių paslaugų veiksmingumui didinti ieška. Socialiai pažeidžiamų klientų integracijos programų tobulinimas ir rengimas, remiantis įvykusiais pokyčiais ir gautais rezultatais. Socialinių paslaugų plano ar programos koregavimas, valstybės teikiamos paramos šeimai ar pavieniams klientams stebėseną, nuolatinis jos tikslingumo vertinimas, remiantis tarpiniais ir pasiekiamais rezultatais, pavaldžių darbuotojų teikiamų paslaugų priežiūra, grįžamojo ryšio iš socialinių paslaugų klientų gavimas. Atliktų darbų analizavimas, ataskaitų rengimas, jų aptarimas ir teikimas. Informacijos apie integruotą į visuomenę, darbo rinką ar kitaip pakeitusių statusą klientų sėkmes ar nesėkmes rinkimas, analizavimas ir tolesnės pagalbos jiems organizavimas, iškilus reikalui. Socialinių paslaugų įstaigos ir teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimo principų ir kriterijų tobulinimas.
5. Socialinių paslaugų institucijos administravimas (LTKS VII)	5.1. Administruoti socialinių paslaugų institucijos veiklą.	Įvairių lygių viešosios ar privačios institucijos, teikiančios socialines paslaugas, pagrindinių vadybos (administravimo) funkcijų įgyvendinimas – planavimas, organizavimas, vadovavimas, koordinavimas ir veiklos kontrolė. Administravimo veikla ir atskaitomybė reglamentuota teisės aktais ir skirta veiksmingai organizuoti ir teikti teisės aktuose numatytas socialines paslaugas.

	5.2. Planuoti socialinių paslaugų įstaigos ir jos padalinių veiklą.	Socialinių paslaugų įstaigos pagrindinių veiklos plėtojimo krypčių nustatymas. Įstaigos strateginių ir metinių veiklos planų rengimas. Darbų atlikimo grafikų rengimas. Vidinės ir išorinės informacijos valdymas. Veiklos ir jos išteklių planavimas, reglamentuojamas įstatymais ir poįstatyminiais teisės aktais.
	5.3. Organizuoti socialinių paslaugų įstaigos ir (ar) jos padalinio veiklą.	Kasdienis socialinių paslaugų įstaigos darbo organizavimas: tinkamos darbo aplinkos sukūrimas, užtikrinant veiksmingą įstaigos veiklą, rezultatų socialinių paslaugų teikimą, klientų atvejų nagrinėjimą; įrodymais ir faktais grįstų sprendimų formulavimas. Socialinių paslaugų įstaigos žmogiškųjų, materialinių ir finansinių išteklių socialinėms paslaugoms teikti valdymas.
	5.4. Vadovauti socialinių paslaugų institucijos personalui.	Socialinių paslaugų institucijos darbuotojų veiklos stebėjimas, užduočių personalui skirstymas. Palankių darbo sąlygų darbuotojams sudarymas, darbo saugos reikalavimų vykdymo užtikrinimas. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės rizikos veiksmų įvertinimas. Susirinkimų ir pasitarimų organizavimas. Konfliktų ir įtampos valdymas. Reikiamų darbuotojų ir socialinio darbo specialistų parinkimas. Vykdomų funkcijų ir kompetencijų ribų jiems numatymas, organizuojant socialinių paslaugų įstaigos veiklą ar sprendžiant klientų socialines problemas. Darbuotojų motyvavimas ir jų mokymo organizavimas. Personalo informacijos valdymas ir apskaita.
	5.5. Koordinuoti socialinių paslaugų institucijos veiklą.	Socialinių paslaugų institucijos veiklos koordinavimas žinybos ir tarpžinybiniu lygmenimis: institucijos padalinių veiklą ir sąveikų derinimas, struktūros optimizavimas, socialinių paslaugų derinimas su kitomis institucijomis,

		teikiančiomis kitas viešąsias paslaugas (pvz., švietimo, elgesio korekcijos, sveikatos). Socialinių programų rengimas ir jų įgyvendinimas, stiprinant socialinį teisingumą bei žmogaus teisių įgyvendinimą visuomenėje.
	5.6. Kontroliuoti socialinių paslaugų institucijos veiklą.	Nuolatinė socialinių paslaugų institucijos kontrolė ir nuolat veikiančio vidinio audito užtikrinimas, išorinio audito organizavimas iškilus reikalui, įstaigos ar jos padalinio įvaizdžio ir socialiai atsakingos organizacijos kultūros kūrimas. Institucijos veiklos veiksmingumo stebėseną, atskaitomybės ir atsakomybės funkcijų vykdymas. Padalinių ir darbuotojų planų ir užduočių vykdymo kontrolė. Teikiamų paslaugų stebėseną, jų veiksmingumo analizę ir inovatyvių sprendimų jam gerinti diegimas.
6. Socialinio darbuotojo profesinių kompetencijų ir socialinio darbo kultūros plėtra (LTKS VII)	6.1. Analizuoti šalies, regiono ar savivaldybės socialinę ir ekonominę situaciją.	Inovatyvių socialinio darbo metodų ieška, diegimas ir kitų mokymas jais naudotis; atskirties ir socialinių problemų, nelygybės atsiradimo priežasčių ir įveikos strategijų analizavimas. Klientų įtraukimo į jų problemų sprendimą būdų paieška. Teorinio ir metodologinio lygmens priėmimų klientų problemoms spręsti veiksmingumo analizė.
	6.2. Vykdyti prevencinį ir šviečiamąjį darbą ir siekti socialinio gyvenimo kaitos.	Informacijos apie socialinės rizikos veiksnius ir grėsmes rinkimas ir analizavimas. Prevencinio darbo gairių numatymas ir organizavimas. Skirstymo ir procedūrinio socialinio teisingumo, skurdo, nelygybės ir socialinės atskirties mažinimo stiprinimas. Nuolatinis domėjimasis socialiniais, politiniais ir ekonominiais šalies gyvenimo procesais, jų tyrimas, analizavimas ir vertinimas (pvz., remiantis savo tyrimų, namų ūkių tyrimų ir statistikos duomenimis). Naujų asmens socialinio funkcionavimo įvertinimo instrumentų ir technologijų kūrimas ir (ar)

		adaptavimas. Socialinės politikos pasekmių analizavimas ir vertinimas, pasiūlymų teikimas įvertinant visuomenės ar konkrečių klientų ir jų grupių poreikius.
	6.3. Gilinti žinias, įsisavinti naujausias socialinių paslaugų teikimo technologijas.	Dalyvavimas profesinės veiklos tobulinimo kursuose. Savo profesinės veiklos analizavimas ir tobulinimas. Aukštesnių kategorijų profesinės veiklos siekimas atestacijos ar licencijavimo atvejais. Socialinę paramą ir socialines paslaugas reguliuojančių teisės aktų išmanymas, siūlymų teikimas jiems tobulinti. Savo veiklos gerosios patirties sklaida, klientų, žemesnės grandies darbuotojų ir savanorių mokymas, bendruomenės ir visuomenės švietimas. Socialinio darbuotojo vertybių ir etikos principų žinojimas, jų laikymasis nustatant socialinių paslaugų poreikį, teikiant ar organizuojant socialines paslaugas, šių principų diegimas įstaigos veikloje ir bendruomenės gyvenime, jaunesnių kolegų mokymas laikytis socialinio darbo vertybių ir etikos principų, puoselėti žmogaus teises.
	6.4. Rengti ir vykdyti socialinius projektus, vadovauti jiems.	Paraiškų rengimas ir teikimas finansinei ar kitokiai paramai gauti, siekiant plėtoti socialines paslaugas, didinti jų kokybę ir veiksmingumą. Papildomų socialinių paslaugų poreikio tyrimų atlikimas. Dalyvavimas didesnio masto projektuose, organizuojamuose regione, šalies ar tarptautiniu mastu. Vadovavimas vykdomiems projektams.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį socialinio darbo studijų krypties išsilavinimą, magistro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis socialinio darbo studijų krypties antrosios pakopos studijose, neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus,</i>	Netaikomi.	

<i>tarptautinės sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant antrosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo vietai, sprendžia darbdavys.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

5. Kvalifikacijos pavadinimas: socialinis darbuotojas, LTKS VIII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: kliento (asmenų, grupių, šeimų, bendruomenių) socialinių paslaugų poreikių vertinimas, planavimas, tenkinimas, socialinės kaitos ir solidarumo skatinimas, gyvenimo kokybės gerinimas ir įgalinimas, socialinių paslaugų administravimas, socialinės politikos plėtra, moksliniai socialinių paslaugų sektoriaus tyrimai. Tipinės darbo priemonės: sėdima arba stovima darbo vieta, įrengta pagal ergonominius reikalavimus, kompiuterinė įranga su būtiniausiomis kompiuterinėmis informacijos valdymo ir apdorojimo programomis, biuro įranga, susisiektimo priemonės ir nešiojamas kompiuteris dirbantiems bendruomenėse, kliento situacijos įvertinimo metodinės priemonės, prieiga prie mokslinės informacijos šaltinių ir kt. Tipinės darbo sąlygos: darbas uždaroje patalpoje ir lankant klientus jų gyvenamojoje aplinkoje, tikimybė veikti bet kuriuo paros metu, komandinis darbas, vykdant dalį užduočių pačiam pagal priskirtas funkcijas. Socialinių darbuotojų, dirbančių su socialinę riziką patiriančiomis šeimomis ar asmenimis bei asmenimis, turinčiais psichinių sutrikimų, darbas įtrauktas į pavojingų darbų sąrašą. Socialiniams darbuotojams būtina skirti laiko ir turėti prieigą prie mokslinės informacijos šaltinių. Papildoma informacija: socialinis darbuotojas – reglamentuojama profesija, atitinkanti Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvoje 2005/36/EB įtvirtintą reglamentuojamos profesijos sąvoką. Vykdant šios profesijos veiklas reikia turėti tam tikrą profesinę kvalifikaciją. Socialinio darbuotojo profesinis
------------------------------------	---

	laukas yra jautrus visuomenėje vykstantiems socialiniams ir ekonominiams pokyčiams: naujų socialinių problemų atsiradimas, šalių integracijos procesai, globalizacija veikia profesinio lauko pokyčius. Asmuo, dirbantis socialiniu darbuotoju, praktinėje veikloje vadovaujasi socialinio teisingumo, socialinės atsakomybės, žmogaus teisių užtikrinimo principais, socialinio darbo vertybėmis ir etika. Socialinio darbuotojo elgesys reguliuojamas Lietuvos socialinių darbuotojų etikos kodeksu. Asmuo, įgijęs šią kvalifikaciją, galės vykdyti didesnės kompetencijos reikalaujančias socialinės politikos formavimo, mokslinio tyrimo, ekspertavimo, patikimų ir validžių socialinių paslaugų poreikio vertinimo ar poveikio klientui metodikų kūrimo veiklas.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Socialinių paslaugų poreikio vertinimas, teikimo organizavimas, jų veiksmingumo nustatymas (LTKS VIII)	1.1. Rengti ir tobulinti socialinių paslaugų poreikio vertinimo instrumentus.	Socialinių paslaugų gavėjų psichosocialinio funkcionavimo, agresijos valdymo ir paslaugų poreikio vertinimo instrumentų kūrimas, adaptavimas ir tobulinimas, jų svarbiausiųjų charakteristikų – validumo ir patikimumo nustatymas, grįstas tyrimų duomenimis.
	1.2. Rengti ir tobulinti socialinių paslaugų teikimo ir poveikio priemonės.	Poveikio klientui ir jų grupėms priemonių kūrimas, adaptavimas ir tobulinimas. Poveikio ir teikiamų paslaugų, socialinių darbuotojų veiklos veiksmingumo kriterijų ieška ir kūrimas.
	1.3. Kurti socialinių problemų prevencijos programas ir strategijas.	Socialinių problemų įveikos (pvz., priklausomybių, smurto artimoje aplinkoje, skurdo ir nelygybės mažinimo) programų ir strategijų kūrimas ir realizavimas. Aktyvus dalyvavimas tobulinant ir pertvarkant socialinės apsaugos sistemą ar atskiras jos grandis. Vykdomų programų ir strategijų pagrindimas savo ir kitų tyrėjų atliktų tyrimų duomenimis, jų veiksmingumo tyrimas. Naujų socialinių paslaugų teikimo modelių kūrimas ir pagrindimas.
	1.4. Tobulinti socialinių paslaugų teikėjų profesines kompetencijas.	Aukštos kvalifikacijos socialinių darbuotojų rengimas, aktyviai dalyvaujant studijų organizavimo ir vykdymo procesuose, jų kvalifikacijos tobulinimo mokymuose. Socialinių darbuotojų

		atestacijos tvarkos tobulinimas. Socialinio darbo inovacijų analizė ir sklaida.
2. Mokslo ir socialinės politikos pažanga grįsta socialinių paslaugų sektoriaus plėtra (LTKS VIII)	2.1. Sisteminti socialinių tyrimų, duomenų bazių ir statistikos informaciją.	Empirinių tyrimų, Lietuvos ir Europos socialinių duomenų bazių, Lietuvos statistikos departamento ir Europos projektų teikiamos informacijos analizavimas, apibendrinimas ir rekomendacijų teikimas socialinės politikos formuotojams, teisės aktų, reguliuojančių socialinių paslaugų teikimą, rengėjams.
	2.2. Vykdyti socialinių paslaugų sektoriaus mokslinius taikomuosius tyrimus.	Tyrimų ir projektų planavimas, organizavimas ir vykdymas. Socialinės raidos ir socialinių paslaugų poreikio tendencijų numatymas savo ir kitų ekspertų atliktų tyrimų pagrindu, išvadų teikimas socialinės politikos formuotojams, asmeninis dalyvavimas socialinės politikos formavime.
	2.3. Diegti naujoves socialinių paslaugų sektoriuje.	Nuolatinis įvairių šalių socialinės paramos sričių kismo analizavimas, naujovių fiksavimas ir diegimas savo institucijoje, regione ar šalyje. ES ir Lietuvos Respublikos teisės dokumentų ir direktyvų, reguliuojančių žmonių teises ir socialinį gyvenimą, išmanymas, taikymas ir tobulinimas.
	2.4. Plėtoti tvarią socialinę politiką.	Nuolatinės šalies, regiono ar savivaldybės socialinės raidos stebėjimas, analizavimas, pokyčių fiksavimas ir numatymas, siūlymų kurti ar keisti teisės aktus, reaguojant į socioekonominę situaciją, teikimas. Rekomendacijų socialinės politikos tvarumui palaikyti teikimas.
3. Socialinių paslaugų ir jas teikiančių įstaigų vadyba bei plėtra (LTKS VIII)	3.1. Planuoti socialinių paslaugų įstaigos, jos padalinių veiklą, rengiant strateginius veiklos planus.	Socialinių paslaugų įstaigos pagrindinių veiklos plėtojimo kryptų nustatymas. Įstaigos strateginių ir metinių veiklos planų rengimas. Darbų atlikimo grafikų rengimas. Vidinės ir išorinės informacijos valdymas. Socialinių paslaugų įstaigos biudžeto formavimas. Reikiamų darbuotojų ir

		socialinio darbo specialistų parinkimas, vykdomų funkcijų ir kompetencijų ribų jiems numatymas organizuojant socialinių paslaugų įstaigos veiklą ar sprendžiant klientų socialines problemas. Personalo informacijos valdymas ir apskaita.
	3.2. Organizuoti socialinių paslaugų įstaigos ar jos padalinio veiklą.	Tinkamos darbo aplinkos sukūrimas, užtikrinant veiksmingą įstaigos veiklą, rezultatų kliento atvejo proceso nagrinėjimą. Socialinių paslaugų kokybės standartų kūrimas ir diegimas įstaigoje, jų veiksmingumo vertinimas. Moksliškai pagrįstų sprendimų formulavimas. Kasdienio socialinių paslaugų įstaigos darbo organizavimas. Užduočių personalui skirstymas. Įstaigos ar jos padalinio įvaizdžio ir socialiai atsakingos organizacijos kultūros kūrimas. Palankių darbo sąlygų darbuotojams sudarymas, darbo saugos reikalavimų vykdymo užtikrinimas. Susirinkimų ir pasitarimų organizavimas. Konfliktų ir įtampos valdymas. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų profesinės rizikos veiksnių vertinimas ir prevencijos užtikrinimas.
	3.3. Organizuoti kliento atvejo vadybos procesą.	Bendravimas ir bendradarbiavimas komandinėje veikloje. Kitų įstaigų specialistų telkimas bendram darbui sprendžiant klientų problemas. Darbo su klientais ir jų artimaisiais organizavimas. Tarpininkavimas tarp kliento ir kitų organizacijų, padedant jiems gauti reikiamą socialinę pagalbą. Prevencinės pagalbos koordinavimas. Kylančių problemų ir konfliktų sprendimas papildomu duomenų ir įrodymų rinkimu, iškilus reikalui – ir didesnės apimties tyrimų atlikimu.
	3.4. Stebėti ir vertinti socialinių paslaugų įstaigos darbuotojų veiklą ir kliento atvejo vadybos procesą.	Planų ir užduočių vykdymo kontrolė. Teikiamų paslaugų stebėseną, jų veiksmingumo analizavimas ir inovatyvių sprendimų jam gerinti diegimas. Socialinių programų

		rengimas ir jų įgyvendinimas stiprinant socialinį teisingumą bei žmogaus teisių įgyvendinimą visuomenėje.
	3.5. Vertinti socialinių paslaugų įstaigos, kliento vadybos proceso veiklos rezultatus.	Socialinių paslaugų teikimo rezultatų aptarimas ir vertinimas socialinių paslaugų įstaigos ar komandos narių susitikimuose. Socialinių paslaugų kokybės analizavimas ir naujų galimybių teikiamų paslaugų kokybei gerinti paieška bei jų diegimas praktinėje veikloje. Socialinių paslaugų kokybės audito rengimas ir vykdymas. Siūlyimų teikimas savivaldybės tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriui dėl pagalbos klientams ir jų grupėms. Viešųjų ryšių administravimas.
	3.6. Dalyvauti socialinės politikos formavimo ir plėtros procese.	Nacionalinio ir savivaldos lygmens socialinės politikos formavimas, teisės aktų, reguliuojančių socialinių paslaugų sistemos funkcionavimo veiksmingumą tobulinimas, kūrimas ir jų diegimas. Socialinių paslaugų sektoriaus strateginių gairių numatymas, socialinio darbuotojo profesijos prestižo didinimas. Būdų, kad skirtingų klientų grupių socialinių paslaugų poreikiai būtų tenkinami apylygiai, atmetant privilegijuotų klientų grupes, ieškojimas.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąjį socialinio darbo studijų krypties išsilavinimą, socialinių mokslų daktaro kvalifikacinį laipsnį (įgijus socialiniams darbuotojams teisės aktų tvarka nustatytą magistro kvalifikacinį laipsnį). Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis socialinio darbo studijų krypties trečiosios pakopos studijose, neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos	

	įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant trečiosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo vietai, sprendžia darbdavys.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ SEKTORIAUS TARPSEKTORINIŲ KVALIFIKACIJŲ APRAŠAI

1. Kvalifikacijos pavadinimas: slaugytojo padėjėjas, LTKS IV

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: pagalba slaugos personalui. Tipinės darbo priemonės: slaugos priemonės, darbo rūbai. Tipinės darbo sąlygos: dirbama patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas. Papildoma informacija: slaugytojo padėjėjas dirba pagal kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje MN 21:2000 „Slaugytojo padėjėjas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 220 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 21:2000 „Slaugytojo padėjėjas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“. Kvalifikaciją įgijęs asmenys galės dirbti slaugos paslaugas teikiančiose organizacijose.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Duomenų apie paslaugų gavėjų sveikatos būklę rinkimas (LTKS IV)	1.1. Rinkti antropometrinius duomenis.	Paslaugų gavėjų svėrimas, ūgio matavimas, kūno apimčių matavimas. Duomenų įrašymas dokumentuose, perdavimas slaugos specialistui.
	1.2. Stebėti paslaugų gavėjų sveikatos būklę ir rinkti duomenis apie būklės pokyčius.	Paslaugų gavėjų išvaizdos ir odos spalvos, reakcijos ir kvėpavimo stebėjimas. Kūno temperatūros matavimas, pulso stebėjimas ir skaičiavimas. Raumenų jėgos matavimas medicininiu dinamometru prižiūrint slaugos specialistui. Duomenų įrašymas dokumentuose, perdavimas slaugos specialistui.
2. Pagalba atliekant gydymo ir diagnostikos procedūras ir slaugant paslaugų gavėjus (LTKS IV)	2.1. Dirbti slaugos specialisto priežiūroje atliekant gydymo, diagnostikos ir reabilitacijos procedūras.	Pagalba paruošiant paslaugų gavėjus gydymo ir diagnostikos procedūroms. Dalyvavimas slaugos specialistui atliekant įvairius tyrimus ir bandinius. Paprastų bandinių surinkimas (išmatų, šlapimo, skreplių, skrandžio), garstyčių trauklapių, taurių, pavilgų, ledo pūslių, termoforų uždėjimas, kateterio priežiūra ir stebėjimas, valomųjų klizmų darymas, infuzijų

		stebėjimas. Pagalba atliekant paslaugų gavėjui reabilitacines procedūras. Medicininės tvarslavos ruošimas: karpymas ir lankstymas, paruošimas sterilizacijai; panaudotos vienkartinės tvarslavos sutvarkymas; procedūrinio staliuko priežiūra. Aplinkos paviršių, medicininės įrangos bei slaugos inventoriaus valymo ir dezinfekcijos atlikimas. Medicininių atliekų rūšiavimas, šalinimas ir dezinfekcija.
	2.2. Dirbti slaugos specialisto priežiūroje slaugant paslaugų gavėjus.	Paslaugų gavėjo stebėjimas pagal slaugos specialisto nurodymus. Neramių, praradusių sąmonę paslaugų gavėjų priežiūra. Rūpinimasis mirštančiais paslaugų gavėjais, mirusiųjų kūnų sutvarkymas, prižiūrint slaugos specialistui. Pagalba slaugant karščiuojančius paslaugų gavėjus. Pagalba maitinant zondų ir zonduojamųjų priežiūra. Drenuojamų, vemiančių paslaugų gavėjų priežiūra. Tuštinimosi ir šlapinimosi stebėjimas, šlapimo surinktuvų keitimas, basono padavimas. Pragulų prevencijos priemonių naudojimas. Žaizdų tvarstymas; kraujavimo stabdymas.
3. Klientų higieninių reikmių užtikrinimas (LTKS IV)	3.1. Padėti palaikyti asmens higieną.	Gulinių paslaugų gavėjų lovos klojimas; rūbų ir patalynės keitimas; rūpinimasis burnos, akių, lytinių ir šalinimo organų švara; gulinių lovoje paslaugų gavėjų prausimas; paslaugų gavėjų maudymas vonioje, prausimas duše užtikrinant saugumą. Rūpinimasis plaukų švara; higieninio manikiūro atlikimas; plaukuotų kūno dalių skutimas.
	3.2. Mokyti paslaugų gavėjus asmens higienos.	Paslaugų gavėjų mokymas asmens higienos ir savipriežiūros pagal individualius poreikius.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacija suteikiama asmeniui, turinčiam vidurinį išsilavinimą ir baigusiam profesinio mokymo programą. Kvalifikacija asmeniui taip pat gali būti suteikta, pripažinus neformaliojo mokymosi arba savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos įgytas kompetencijas. Stojančiajam į kvalifikaciją suteikiančią profesinio mokymo programą taikomi šie reikalavimai: pagrindinis išsilavinimas ir	

	mokymasis vidurinio ugdymo programoje arba vidurinis išsilavinimas.
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Netaikomi.
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens įgytų kompetencijų vertinimas ir pripažinimas vykdomas vadovaujantis švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta ir su ekonomikos ir inovacijų ministru bei socialinės apsaugos ir darbo ministru suderinta asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

2. Kvalifikacijos pavadinimas: psichologas, LTKS VII

<i>Kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: psichologinė pagalba socialinių paslaugų gavėjams ir socialinių paslaugų gavėjų psichinio funkcionavimo bei elgesio įvertinimas ir korekcija, siekiant didesnio socialinių paslaugų veiksmingumo. Tipinės darbo priemonės: psichologinio įvertinimo instrumentai ir poveikio priemonės, informacinės technologijos informacijai kaupti ir saugoti, nuotolinio bendravimo su klientu priemonės ir kt. Tipinės darbo sąlygos: dirbama uždaroje patalpoje, individualiai su pavieniais klientais, jų grupėmis, šeimomis ir specialistų komandose. Pavojų gali kelti agresyvūs ir neprognozuojamo elgesio klientai, ypač kai psichologo paslaugos teikiamos namuose ar izoliuotose patalpose, dirbant akis į akį su klientu. Papildoma informacija: psichologas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, ergonomikos, darbo higienos, priešgaisrinės saugos, psichologo profesinės etikos kodekso reikalavimais. Asmuo, įgijęs šią kvalifikaciją ir atitinkamą specializaciją, galės dirbti psichologais socialines paslaugas teikiančiose institucijose (pvz., socialinės paramos, dienos centruose, pagyvenusių žmonių ir neįgaliųjų globos, sveikatos priežiūros, švietimo ir kitose įstaigose, teikiančiose ir socialines paslaugas).	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
1. Socialinių paslaugų gavėjo psichologinis tyrimas ir įvertinimas (LTKS VII)	1.1. Parinkti ir taikyti adekvačias socialinių paslaugų gavėjo	Tinkamų ir patikimų asmens psichosocialinio funkcionavimo tyrimo ir įvertinimo metodų ir

	psichologinio tyrimo ir įvertinimo priemonės.	priemonių (pvz., standartizuotų ir nestandartizuotų psichologinių testų) komplektavimas, rūpinimasis jų įsigijimu.
	1.2. Atlikti socialinių paslaugų gavėjo ar jų grupės psichologinį įvertinimą.	Reikiamos apimties tyrimų vykdymas socialinių problemų priežastims išsiaiškinti. Klientų pažintinių funkcijų, gebėjimų, emocijų, jausmų, intelekto bei asmenybės įvertinimas pagal poreikį ar kitų specialistų užsakymą. Psichinių funkcijų priežastinių sąsajų su kliento ar klientų socialinio funkcionavimo problemomis tyrimas. Psichologinio kliento įvertinimo derinimas su socialinių paslaugų poreikio vertinimu.
	1.3. Parengti psichologinio įvertinimo išvadą ir rekomendacijas individualioms poveikio programoms sudaryti.	Išvadų ir rekomendacijų klientams, socialinių paslaugų organizatoriams ir teikėjams, kitiems atitinkamos žinybos specialistams teikimas atliktų tyrimų ar psichologinio įvertinimo rezultatų pagrindų. Įvertinimo išvadų ir rekomendacijų derinimas su socialinių paslaugų poreikio vertinimu.
2. Psichologinio poveikio priemonių taikymas socialinių paslaugų gavėjams (LTKS VII)	2.1. Taikyti socialinių paslaugų gavėjui psichologinio poveikio priemones.	Tinkamų konkrečiai klientų kategorijai ir sprendžiamai problemai psichologinio poveikio priemonių parinkimas ir taikymas: adekvati kliento amžiui ir išsilavinimui psichoterapija, pokalbis, elgesio korekcija, motyvacinis interviu, pažintinių funkcijų, savireguliacijos, fobijų ar streso įveikos įgūdžių formavimas. Kliento artimųjų įtraukimas į individualią psichologinio poveikio programą.
	2.2. Taikyti psichologinio poveikio priemones socialinių paslaugų gavėjo artimoje aplinkoje.	Artimųjų (šeimos narių, draugų, bendradarbių) informavimas ir mokymas gyventi ir bendrauti su klientu, bendravimo įgūdžių ugdymas grupinės ir sutuoktinių terapijos priemonėmis.
	2.3. Derinti psichologinę pagalbą su socialinių paslaugų teikėjų komanda ir institucijos veikla.	Psichologinio poveikio paslaugų teikimas atsižvelgiant į aplinkybes, derinant jas su kitų specialistų komandos veikla, sistemos, atsakingos už socialines paslaugas, teisiniu reguliavimu, jos

		infrastruktūra, socialinės paramos įvairioms klientų grupėms teisiniais pagrindais.
	2.4. Taikyti individualaus ar grupinio psichologinio konsultavimo technikas socialinių paslaugų teikėjams.	Socialinių paslaugų teikėjų ir kitų specialistų, dirbančių su mokymosi, bendravimo, elgesio problemų, priklausomybių turinčiais vaikais ir suaugusiais asmenimis, taip pat vaikais ar suaugusiaisiais asmenimis, patyrusiais materialinį nepriteklių, netekties išgyvenimus, skyrybas smurtą, turinčiais smurtavimo įpročių, sveikatos problemų konsultavimas. Pagalba jiems įveikiant profesinės veiklos dilemas, profesinio perdegimo būsenas.
3. Psichologinių problemų prevencija ir visuomenės psichologinės kultūros plėtra (LTKS VII)	3.1. Nustatyti socialinių paslaugų gavėjų psichologinių problemų prevencijos poreikį.	Skirtingų socialinių paslaugų gavėjų grupių psichinio funkcionavimo analizė, remiantis tyrimų ar statistikos duomenimis, psichologinių problemų prevencijos poreikio nustatymas, socialinių problemų prevencijos psichologinio poveikio priemonėmis numatymas.
	3.2. Vykdyti psichologinių problemų prevencinių priemonių programas.	Psichologinių problemų prevencijos programų kūrimas ir įgyvendinimas, atsižvelgiant į tokios prevencijos poreikį įrodančius faktus. Materialinių ir žmogiškųjų išteklių numatymas prevencijos priemonėms įgyvendinti. Prevencijos programų vykdymo kontrolė. Nacionalinio lygmens psichologinių problemų programų ir strategijų diegimas savivaldybės ar institucijos lygmeniu.
	3.3. Ugdyti visuomenės, bendruomenių ir socialinių paslaugų gavėjų psichologinę kultūrą.	Visuomenės ir bendruomenių informavimas ir švietimas, psichologinės kultūros plėtra žiniasklaidos ir kitais kanalais. Diskusijų ar akcijų organizavimas smurto artimoje aplinkoje, konfliktų sprendimo ar sutrikusio elgesio vaikų ugdymo klausimais. Diskusijų, akcijų organizavimas, straipsnių rašymas psichosocialinių problemų determinacijos klausimais.
Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)	Kompetencijos	Kompetencijų ribos

1. Medicinos (sveikatos ir klinikinio) psichologo veikla: psichologinės pagalbos teikimas sveikatos priežiūros sistemoje (LTKS VII).	1.1. Teikti psichologines paslaugas visų lygmenų sveikatos priežiūros institucijose.	Gydymo ir prevencijos tikslais teikiamos individualios ar grupinės psichologinės konsultacijos, psichologinio poveikio priemonės ir psichoterapijos technikos, taikomos ligoms ir sutrikimams gydyti, psichologinėms problemoms spręsti ir psichosocialiniam funkcionavimui gerinti.
	1.2. Teikti psichologines paslaugas, integruojant jas su teikiamomis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis.	Psichologinių paslaugų ligoniams ir neįgaliesiems derinimas su sveikatos priežiūros (gydymo) ir socialinėmis paslaugomis. Medicinos psichologo medicinos normos reikalavimų laikymasis.
2. Mokyklos (edukacinės, vaiko, raidos, pedagoginės) psichologijos specializacijos psichologo veikla: psichologinė pagalba švietimo įstaigoms ir šeimoms (LTKS VII)	2.1. Teikti psichologines paslaugas ugdymo įstaigose (ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo įstaigose, vaikų dienos centruose, globos įstaigose, namuose).	Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų pažinimo, emocijų ir asmenybės įvertinimas, psichologinių problemų ir psichinės raidos spragų nustatymas, jų šalinimas psichologinio poveikio vaikams priemonėmis, pedagogų, socialinių paslaugų teikėjų, globėjų ir tėvų konsultavimas.
	2.2. Teikti psichologines paslaugas, jas integruojant su švietimo ir socialinėmis paslaugomis.	Psichologinių paslaugų vaikui ir jo šeimai derinimas su švietimo ir socialinėmis paslaugomis, švietimo įstaigų vaiko gerovės komisijų konsultavimas. Bendravimas ir bendradarbiavimas su vaiko šeima, pedagogais ir kitais pagalbos švietimui specialistais (socialiniais pedagogais, socialiniais darbuotojais, specialiaisiais pedagogais, logopedais). Paslaugų teikimą ir mokyklos bei pedagoginių psichologinių tarnybų psichologų veiklą reguliuojančių kelių Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymų žinojimas teikiant tokias paslaugas ir derinant jas su kitomis, taip pat ir socialinėmis paslaugomis vaikui ir jo šeimai.
3. Teisės psichologo veikla: psichologinės pagalbos teikimas įkalinimo įstaigose, probacijos centruose, teisminiuose procesuose (LTKS VII)	3.1. Teikti psichologines paslaugas Vidaus reikalų ir Teisingumo ministerijoms pavaldžiose institucijose.	Psichologinės pagalbos teikimas, atsižvelgiant į teisėtvarkos ir vidaus reikalų žinybų veiklos ypatumus, jų teisinį reguliavimą. Dalyvavimas teisinės psichologinės ekspertizės ir teismų procesuose. Darbas su teisinės psichologinės pagalbos ir

		socialinių paslaugų klientų šeimomis.
	3.2. Teikti psichologines paslaugas, integruojant jas su socialinėmis paslaugomis, teikiamomis teisingumo ir vidaus reikalų žinybų institucijose.	Psichologinių paslaugų derinimas su socialinėmis paslaugomis, teikiamomis įkalinimo, probacijos ir kitų įstaigų klientams. Bendradarbiavimas su policijos, įkalinimo ir probacijos įstaigų, užsieniečių laikino apgyvendinimo centrų darbuotojais.
4. Organizacinės (verslo, socialinės, vadybos) psichologijos specializacijos psichologo veikla (LTKS VII)	4.1. Konsultuoti socialinių paslaugų institucijas ir individualius teikėjus vadybos ir administravimo klausimais.	Viešųjų ir privačių socialinių paslaugų įstaigų konsultavimas veiklos organizavimo ir vadybos klausimais, vadovų ir socialinių darbuotojų psichologinių ir vadybos kompetencijų ugdymas.
	4.2. Teikti psichologines paslaugas, jas integruojant su institucijos teikiamomis socialinėmis paslaugomis.	Bendradarbiavimas su socialinių įstaigų vadovais, tyrimų atlikimas psichologiniam įstaigų klimatui ar veiklos veiksmingumui įvertinti.
<i>Reikalavimai asmeniui kvalifikacijai ar savarankiškai jos daliai įgyti (reikalavimai turimam išsilavinimui, kvalifikacijai, profesinei patirčiai) (jeigu taikomi)</i>	Kvalifikacijai įgyti asmuo turi turėti aukštąją psichologijos studijų krypties išsilavinimą, magistro kvalifikacinį laipsnį. Kvalifikaciją sudarančios kompetencijos įgyjamos mokantis psichologijos studijų krypties antrosios pakopos studijose, neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties.	
<i>Kvalifikacijai įgyti taikomi reikalavimai pagal Europos Sąjungos teisės aktus, tarptautines sutartis ar Lietuvos Respublikos teisės aktus (jeigu taikomi)</i>	Medicinos psichologui būtina medicinos psichologo žyma, nuo 2020 m. – medicinos psichologo licencija.	
<i>Kompetencijų vertinimo reikalavimai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų studijuojant antrosios pakopos studijose, vertinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Formaliojo švietimo būdu įgytų kompetencijų asmenims, norintiems tęsti studijas aukštojoje mokykloje, pripažinimą kaip studijų programos dalį atlieka aukštosios mokyklos švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka. Neformaliojo ar savišvietos būdu ir (arba) iš profesinės veiklos patirties įgytų kompetencijų vertinimą ir pripažinimą atlieka aukštosios mokyklos savo nustatyta tvarka. Dėl asmens, įgijusio šią kvalifikaciją sudarančias kompetencijas, tinkamumo atitinkamos kvalifikacijos reikalaujančiai darbo	

	vietai, sprendžia darbdavys.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Kvalifikacija atitinka EuroPsy diplomo reikalavimus, nustatytiems Psichologijos studijų krypties apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. V-923 „Dėl psichologijos studijų krypties aprašo patvirtinimo“.
